

Beleidsregels Wet Taaleis 2016 Gemeente Tytsjerksteradiel

INLEIDING

Per 1 januari 2016 is aan de Participatiewet artikel 18b toegevoegd. Dit artikel regelt dat een bijstandsgerechtigde verplicht is de Nederlandse taal te beheersen op minimaal referentieniveau 1F. Voldoet de bijstandsgerechtigde niet aan deze verplichting, dan kan de gemeente de bijstand verlagen.

De Participatiewet kent een brede arbeids- en re-integratieverplichting. Gezien het belang van de beheersing van de Nederlandse taal voor arbeidsinschakeling is ervoor gekozen om de Participatiewet uit te breiden met een taaleis. Met de Wet Taaleis krijgen gemeenten de verplichting om van bijstandsgerechtigden te verlangen dat zij actief werken aan hun taalvaardigheid. Zonder Nederlands te begrijpen en te spreken is het immers veel moeilijker om aan het werk te komen en daarmee uit de bijstand te komen. Ook eenvoudige werkzaamheden vragen vaak een basiskennis van de Nederlandse taal. Voor de arbeidsparticipatie is het daarom van wezenlijk belang dat men zich in voldoende mate kan uitdrukken in de Nederlandse taal (mondeling en schriftelijk). Bovendien draagt kennis van de Nederlandse taal bij aan maatschappelijke participatie.

Het doel van de Wet Taaleis is het vergroten van de participatiekansen van belanghebbenden op de arbeidsmarkt. De regering vindt de beheersing van de Nederlandse taal een zeer belangrijk element voor het kunnen participeren in de samenleving en het inzetbaar zijn en blijven op de arbeidsmarkt. Om deze reden wordt de beheersing van de Nederlandse taal als extra verplichting toegevoegd aan de bestaande verplichtingen van belanghebbenden.

Artikel 18b Participatiewet bevat een inspanningsverplichting voor belanghebbenden om de Nederlandse taal te beheersen, voor zover dit noodzakelijk is voor het naar vermogen verkrijgen, aanvaarden en het behouden van algemeen geaccepteerde arbeid. Indien een belanghebbende niet voldoet aan deze inspanningsverplichting verlaagt het college de bijstand. De Wet Taaleis is van toepassing op alle belanghebbenden waarvoor de arbeidsverplichting geldt. Voor personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, geldt geen arbeidsverplichting en gaat de taaleis dan ook niet gelden.

Ten aanzien van het toepassen van de Wet Taaleis heeft de gemeente een beperkte beleidsvrijheid. Het betreft hier enige vrijheid met betrekking tot onderwerpen als de taaltoets, taal cursus en het monitoren van de voortgang. Het is aan het college om te bepalen hoe met deze bevoegdheid wordt omgegaan. Hiertoe dienen deze beleidsregels.

BELEIDSREGELS WET TAALEIS ALGEMEEN

Artikel 1: Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze beleidsregels Wet Taaleis wordt verstaan onder:
 - a. belanghebbende: onder belanghebbende wordt mede verstaan het gezin.

Artikel 2: Aantonen kennis Nederlandse taal

1. Belanghebbenden die een uitkering hebben aangevraagd of een uitkering ontvangen, hebben de verplichting om aan te tonen de Nederlandse taal voldoende te beheersen. Het aantonen van deze kennis kan door het overleggen van de documenten, zoals genoemd in artikel 18b, lid 2 Participatiewet.
2. Onder een ander document, zoals bedoeld in artikel 18b, lid 2 Participatiewet wordt verstaan:
 - a. Overige documenten, waaruit blijkt dat men de Nederlandse taal op niveau 1F of A2 beheerst (een diploma inburgering, rapporten of diploma's van erkende Nederlandse onderwijsinstellingen of taal cursussen);
 - b. Documenten waaruit blijkt dat aantoonbaar minimaal 1 jaar werkervaring op Mbo niveau is verricht;

- c. Documenten waaruit blijkt dat men is begonnen met een leertraject in het kader van de Wet inburgering en deze ook daadwerkelijk volgt.
3. Als geen bewijsstukken kunnen worden overlegd kan, voordat een taaltoets wordt afgenomen, als eerste screening het instrument Taalmeter worden ingezet. De uitslag van de test met de Taalmeter kan, als die een voldoende niveau aangeeft, ook worden beschouwd als document. Een taaltoets is dan niet nodig.
4. Wanneer belanghebbende in de leerplichtige leeftijd (tussen 5 en 16 jaar) tenminste acht jaren in Nederland heeft gewoond kan ervan worden uitgegaan dat betrokkene gedurende acht jaren Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd. Dit hoeft niet door middel van het overleggen van documenten te worden aangetoond. De Leerplichtwet was op dat moment van toepassing.

Artikel 3: Taaltoets

1. Het college kan binnen 8 weken na ontvangst van de bijstandsaanvraag een toets bij de belanghebbende afnemen, indien deze niet voldoet aan het bepaalde in artikel 18b, lid 2 Participatiewet, of niet één van de in het vorige artikel 2 genoemde documenten kan overleggen.
2. De taaltoets wordt uitgevoerd door een Regionaal Opleidingen Centrum, waarmee in de (arbeidsmarkt)regio een contract is gesloten.
3. Er wordt geen taaltoets afgenomen indien:
 - a. Aan de belanghebbende volledige ontheffing is verleend van de arbeidsplicht als bedoeld in artikel 9 Participatiewet;
 - b. Is vastgesteld dat elke vorm van verwijtbaarheid om aan de Taaleis te voldoen ontbreekt;
 - c. Tijdens een vorige uitkeringsperiode al een toets is afgenomen (Als al eerder is vastgesteld dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst, kan bij een nieuwe aanvraag de toets achterwege blijven);
 - d. Belanghebbende de Nederlandse taal weliswaar niet beheerst, maar al is vastgesteld dat belanghebbende door in de persoon gelegen factoren nimmer in staat zal zijn om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden;
 - e. Belanghebbenden een uitkering hadden in een andere gemeente en in die gemeente al een toets hebben ondergaan;
 - f. Bekend is dat er sprake zal zijn van kortdurende bijstandsverlening;
 - g. Belanghebbende een ontheffing in het kader van de Wet inburgering is verleend.

Artikel 4: Kennisgeving en verlaging

1. Belanghebbende ontvangt binnen acht weken na het afleggen van de taaltoets de kennisgeving met de uitslag van de taaltoets.
2. Als uit de uitkomst van de toets van de belanghebbende blijkt dat deze niet aan de taaleis voldoet wordt de volgende procedure gevolgd:
 - Belanghebbende krijgt een gesprek waarbij hij de uitslag van de taaltoets hoort. Deze kennisgeving gaat vergezeld met een aankondiging tot verlaging van de bijstand.
 - Belanghebbende wordt in de gelegenheid gesteld om binnen een maand na de kennisgeving te starten met het verwerven van de Nederlandse taal. Als belanghebbende geen inspanning pleegt bedraagt de verlaging In het gesprek dient belanghebbende te verklaren bereid te zijn binnen een maand aan te vangen met het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal op referentieniveau 1F. Wanneer belanghebbende niet bereid is dan wordt de bijstand beoordeeld volgens de regels in artikel 18b Participatiewet.
 - Na deze verklaring wordt belanghebbende in de gelegenheid gesteld om binnen een maand na de kennisgeving te starten met het verwerven van de Nederlandse taal. Als belanghebbende geen inspanning pleegt bedraagt de verlaging 20% van de bijstandsnorm vanaf het moment van de aankondiging.
 - Van deze verlaging kan worden afgezien als de belanghebbende zich bereid verklaart taalonderwijs te gaan volgen binnen een maand of als elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt.
 - Voordat besloten wordt tot verlaging van de bijstand moet beoordeeld worden of er sprake is van bijzondere omstandigheden.

Artikel 5: Bereidverklaring en leertraject

1. Nadat belanghebbende de kennisgeving heeft ontvangen en hem meegedeeld is dat de bijstand wordt verlaagd op grond van een 'redelijk vermoeden', kan belanghebbende de verlaging ongedaan maken:
 - a. Dit kan door binnen vier weken te starten met een taaltraject en na aanvang te voldoen aan de voortgang die van hem verwacht mag worden bij het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal;

- b. Als belanghebbende na de wettelijke termijn van een maand zijn bereidverklaring aflegt, kan de verlaging vanaf dat moment stoppen.
2. Het gekozen leertraject moet binnen een redelijke en reële termijn leiden tot verbetering van de Nederlandse taal. Deze termijn moet worden afgestemd op de belanghebbende en zijn mogelijkheden en omstandigheden.
3. De afspraken omtrent een taaltraject kunnen worden vastgelegd in een taalplan. In een taalplan toont de belanghebbende aan op welke wijze hij de vaardigheden in de Nederlandse taal gaat verwerven.

Artikel 6: Voortgang leertraject

Nadat belanghebbende zich bereid heeft verklaard een leertraject aan te gaan, heeft belanghebbende de verplichting om voldoende voortgang te maken met dat traject. De voortgang kan per belanghebbende verschillen, omdat het voor de ene belanghebbende meer inspanning kost om voortgang te boeken dan voor de andere belanghebbende. In geval van een opgesteld taalplan wordt de voortgang ook beoordeeld op grond van de inhoud van dat taalplan. De voortgang wordt in ieder geval minstens 1x per half jaar gemonitord.

Artikel 7: Niet nakomen verplichtingen

1. Als de belanghebbende niet voldoet aan de medewerkingsplicht zoals bedoeld in artikel 17, 2e lid Participatiewet, dan geldt het maatregelenregime van artikel 18 Participatiewet en de Afstemmings- en fraudeverordening Participatiewet.
2. Als de belanghebbende niet voldoet aan de verwachte voortgang, dan moet de bijstand in beginsel verlaagd worden. Bij een eerste vaststelling bedraagt de verlaging 20% van de bijstandsnorm. De verlaging wordt toegepast vanaf de datum van verzending van het besluit (de datum van kennisgeving) tot zes maanden na het afgeven besluit.

Artikel 8: Relatie met Wet inburgering

Wanneer belanghebbende begonnen is met een leertraject in het kader van de Wet inburgering kan dit worden aangemerkt als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet Taaleis.

Artikel 9: Relatie met de Wet educatie

Wanneer belanghebbende voor de ingangsdatum van de Wet Taaleis begonnen is met een taaltraject in het kader van de Wet educatie en dit traject loopt nog bij Regionaal Opleiding Centrum kan dit aangemerkt worden als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet Taaleis.

Artikel 10: hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen in de beleidsregels, indien strikte toepassing ervan tot onbillijkheden van overwegende aard zou leiden.

Artikel 11: onvoorziene situaties

In alle gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien beslist het college.

Artikel 12: citeertitel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als "Beleidsregels Wet Taaleis Gemeente Tytsjerksteradiel".

Artikel 13: inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden met terugwerkende kracht in werking met ingang van 1 juli 2016.

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Tytsjerksteradiel op 10 mei 2016

de secretaris,

de burgemeester,